

rhizomanie zijn veredelaars er zelfs in geslaagd resistente rassen te ontwikkelen die net zo goed of zelfs beter produceren dan standaardrassen. Deze ontwikkeling gaat door. Daarmee is niet gezegd dat de rassenkeus er gemakkelijker op is geworden. Dit vakdeel geeft inzicht in de mogelijkheden om uit de 35 rassen juist dat ras te kiezen dat past bij onder andere grondsoort en gewenst rooitijdstip.

stand tegen belagers

eenvoudige resistenties

In de Rassenlijst van 2003 worden 12 nieuwe rassen aanbevolen. Het veredelingswerk boekt steeds weer vooruitgang. Er zijn meer rassen met resistentie tegen één of meerdere ziekten en goed niveau in wortelopbrengst, suikergehalte en winbaarheid.

BIJ suikerbieten is de kans op ziekten bepalend voor de rassenkeuze. In veel gebieden in Nederland is rhizomanie zo overduidelijk aanwezig, dat alleen een rhizomanie-resistent ras een goed resultaat geeft. In 2002 werd dan ook op 64 procent van het areaal een rhizomanie-resistent ras geteeld. Alleen in het Noorden en Noordoosten werden nog op ruime schaal niet-resistente rassen geteeld. Verwacht wordt dat in deze gebieden de komende jaren de kans op rhizomanie toeneemt.

Bij twijfel of het perceel besmet is met rhizomanie, is het altijd verstandig om een resistent ras te kiezen. Bovendien zijn er nu verschillende rhizomanie-resistente rassen die ook bij afwezigheid van de ziekte in financiële opbrengst gelijkwaardig of hoger scoren dan de niet-resistente rassen. Er zijn steeds minder redenen om te kiezen voor een niet-resistent ras.

Naast rhizomanie speelt rhizoctonia een steeds grotere rol, met name in Limburg, Oost- en West-Brabant en Gelderland. In 2002 werd op zo'n 8 procent van het totale areaal een ras geteeld dat resistent is tegen rhizomanie en rhizoctonia. Deze dubbelresistente rassen blijven bij afwezigheid van rhizoctonia circa 10 procent in financiële opbrengst achter bij rassen met alleen rhizomanie-resistentie. Treedt rhizoctonia op, dan staat de achterblijvende opbrengst in geen verhouding tot de schade die deze bodemschimmel kan veroorzaken.

Cercospora is een bladziekte die de laatste jaren steeds belangrijker is geworden, met name in het Zuidoosten en Oosten. Ook in andere gebieden traden in 2002 cercospora en andere blad-schimmels op.

In 2002 werd op circa 1 procent van het areaal een ras geteeld met cercospora-resistentie. Het ras Crestor combineert rhizomanie-resistentie met cercospora-resistentie. Onder omstandigheden zonder cercospora brengt het ras zo'n 5 procent minder op dan andere rhizomanie-resistente rassen. Bij zware cercospora-aantastingen is het voordeel van een resistent ras echter aanzienlijk.

Tenslotte kan voor percelen waarop het witte bietencystealtje een probleem is, gekozen worden voor rassen met aaltjesresistentie. In 2002 werd op circa 0,5 procent van het areaal een dergelijk ras geteeld. Voor het komende seizoen worden Paulina en het nieuwe ras Agnella aanbevolen. Agnella heeft een iets betere resistentie tegen bietencystealtjes dan Paulina. Beide rassen beschikken over rhizomanie-resistentie.

Rassenkeuze

In de rassenlijst zijn de rassen, afhankelijk van hun resistenties, ingedeeld in verschillende groepen. Om binnen een groep, bijvoorbeeld de rassen met rhizomanie-resistentie, tot een goede rassenkeuze te komen, kan als eerste criterium de financiële opbrengst worden genomen. Daarnaast kunnen, afhanke-

lijk van de perceelssituatie, eveneens andere aspecten meegenomen worden.

Op zware grond zijn ook grondtarra en kophoogte van belang. Bij kophoogte betekent een laag cijfer: diep in de grond. Op zand- en dalgronden kan in verband met onkruidproblemen ook gelet worden op vroegheid grondbedekking. Op gronden waar suikergehalte of winbaarheid tegenvallen, kan gekozen worden voor rassen die hierop goed scoren. Een ras met een hoog suikergehalte is relatief gunstig als een bedrijf veel C-suiker denkt te gaan leveren.

Met de module *Betakwik Rassenkeuze en optimaal areaal* van het IRS op www.irs.nl, kan het effect van de rassenkeuze in zo'n situatie doorgerekend worden.

Rassen zonder specifieke resistenties

In de nieuwe rassenlijst is de groep 'rassen zonder specifieke resistenties' uitgebreid met vier nieuwe rassen: Rosetta, Philippa, Cinderella en Narvik (zie tabel 1). De financiële opbrengst van deze rassen is hoger dan of gelijkwaardig aan die van de rassen die vorig jaar werden aanbevolen. Narvik heeft van deze vier het hoogste suikergehalte.

Rhizomanie-resistente rassen

Voor 2003 worden vijf nieuwe rassen aanbevolen met rhizomanie-resisten-

Rhizoctonia-resistente rassen

FOTO: HENK RISWICK